

Tønsberg kommune

JournalpostID 13/51050

Saksbehandler:

Åse Marit Høiland, telefon: 33 34 83 24

Oppvekst

Høring av forslag til endringer i barnehageloven - Utvidelse av retten til barnehageplass og innføring av minimum to årlige barnehageopptak

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for barn og unge	28.11.2013	053/13

Rådmannens innstilling

Rådmannen innstiller på at de vurderingene som framkommer i saken sendes som høringsuttalelse fra Tønsberg kommune.

- 1.To årlige opptak, et opptak i august og et opptak i oktober
- 2.Kommunen fastsetter tidspunkt for søknadsfrist til barnehage.

28.11.2013 Utvalg for barn og unge

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Etter dette har utvalget fattet følgende vedtak

UBU-053/13 Vedtak:

Rådmannen innstiller på at de vurderingene som framkommer i saken sendes som høringsuttalelse fra Tønsberg kommune.

- 1.To årlige opptak, et opptak i august og et opptak i oktober
- 2.Kommunen fastsetter tidspunkt for søknadsfrist til barnehage

Kortversjon – hva saken gjelder:

Kunnskapsdepartementet har 14.10.2013 lagt fram forslag til endringer i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven). Høringsforslaget foreslår å utvide retten til plass i barnehage og utvide antall opptak til barnehage til minimum to opptak per år. Høringsfrist er 14. januar 2014.

I ettertid er det kjent at den nye regjeringen i sitt budsjettforslag ønsker å beholde ett opptak i året, noe som betyr en innsparing på 220 millioner kroner. Iflg. regjeringen er det ønskelig å innføre løpende opptak på sikt. Det har imidlertid ikke kommet signaler på at den nye regjeringen trekker høringsforslaget. Derfor velger rådmannen å legge saken frem for utvalg for barn og unge.

Vedlegg:**Dokumenter i saksmappen:**

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	14.10.2013	Det kongelige kunnskapsdepartement	Høring av forslag til endringer i barnehageloven - Utvidelse av retten til barnehageplass og innføring av minimum to årlige barnehageopptak

Innledning/bakgrunn:

Med bakgrunn i Meld. St. 24 (2012-2013) *Framtidens barnehage* hvor regjeringen varslet at den ønsket å innføre to barnehageopptak i året, legger Kunnskapsdepartementet fram forslag til endringer i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven). Høringsforslaget foreslår å utvide retten til plass i barnehage og utvide antall opptak til barnehage til minimum to opptak per år.

Rett til plass i barnehage er viktig for å sikre at barn har mulighet til å delta og utvikle seg i samfunnet uavhengig av foreldrenes økonomiske og sosiale situasjon.

Inntil i dag har barnets fødselstidspunkt og krav til ett kommunalt barnehageopptak per år vært avgjørende for hvor lenge barn må vente for å ha rett til barnehageplass. Det har medført at barn har måttet vente i inntil 11 måneder etter at barnet har fylt ett år før det får plass i barnehage.

Foreldre som har barn med rett til plass og som flytter til en ny kommune, risikerer også å måtte vente til neste opptak i den nye bostedskommunen for å få barnehageplass.

Hensikten med forslaget til endring av retten til barnehageplass og innføring av minimum to opptak per år, er å bidra til å sikre en mer likeverdig rett til barnehageplass, og redusere ventetiden for oppfyllelse av retten til plass for barn som fyller ett år i september eller oktober.

Faktagrunnlag:

Den lovfestede retten til barnehageplass trådte i kraft 1. januar 2009. § 12a i barnehageloven sier: *"Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter"*

Barn har rett til barnehageplass i den kommunen det er bosatt, og er betinget av at det er søkt om plass innen søknadsfristen.

Det har vært handlefrihet i kommunene til å ha flere opptak per år enn det som er lovens minstekrav, men i likhet med flere andre kommuner har Tønsberg kommune praktisert ett hovedopptak per år. Det er kommunen som bestemmer søknadsfrist til opptak, jfr. § 12a. Tønsberg har søknadsfrist 1. februar.

Familier som bor utenfor kommunen og har barn med rett til plass og har søkt innen fristen, får plass i barnehage i Tønsberg hvis de har flyttet til kommunen i løpet av august samme år.

Rettslig grunnlag:

Lov om barnehager § 12a

Forholdet til kommuneplanen:**Vurderinger:**

Departementet har vurdert det slik at det er ønskelig å redusere ventetiden for barnehageplass for familier som etter dagens rettighetsbestemmelse har lang ventetid.

Slik det fungerer i dag, med ett opptak i året, resulterer det i at foreldre kan få lang ventetid på barnehageplass. Lengst ventetid er det for barn født i september og oktober. Ventetiden kan resultere i at foreldre må ta ulønnet permisjon eller benytte seg av andre barnepassordninger.

Departementet ønsker at ventetiden for barnehageplass for tilflyttende barn reduseres ved at det innføres krav om flere barnehageopptak i året.

Foreldre som flytter fra en kommune til en annen og har barn i barnehagealder, kan risikere å måtte si opp tildelt barnehageplass i kommunen de flytter fra, for i neste omgang å måtte vente på barnehageplass til neste opptak for å få plass i den kommunen de flytter til. De fleste kommuner har frist for hovedopptak i mars måned. Dette er lite tilpasset behovet til de familier som flytter i løpet av barnehageåret.

Departementet har tre forslag i høringen som det er ønsket uttalelse på, 5 a, b, c. For alternativ a og b innebærer det at kommunen må gå med en viss overkapasitet både når det gjelder areal og bemanning. Alternativ c er generelt for både a og b og gjelder om søknadsfristen skal bestemmes av kommunen eller om det er nødvendig med nasjonalt fastsatte frister.

5a)

To opptak i året – nytt opptak i februar

Forslag til ny lovtekst i barnehageloven er som følger:

§ 12a annet ledd skal lyde

"Barn som fyller ett år i september eller oktober det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehagen fra februar året etter i samsvar med denne loven med forskrifter."

§ 12 nytt fjerde ledd skal lyde

"Kommunen skal ha minimum to opptak i året. Søknadsfrist til opptakene fastsettes av kommunen."

Endringen medfører at gjeldende § 12a annet ledd blir tredje ledd og at gjeldende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

5b)

To årlige opptak – nytt opptak i oktober

Forslag til ny lovtekst i barnehageloven er som følger:

§ 12a annet ledd skal lyde

"Barn som fyller ett år i september eller oktober det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehagen fra oktober i samsvar med denne loven med forskrifter."

§ 12a nytt fjerde ledd skal lyde

"Kommunen skal ha minimum to opptak i året. Søknadsfrist til opptakene fastsettes av kommunen."

Endringen medfører at gjeldende § 12a annet ledd blir tredje ledd og at gjeldende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Rådmannens vurdering av 5a)

Opptak i februar vil bety at kommunen sannsynligvis må gå lenge med ledig kapasitet med hensyn til areal og bemanning. Det vil også kunne bety en viss uforutsigbarhet med tanke på hvor mye ledig kapasitet kommunen skal gå med over tid. Imidlertid er fødselsdato for rettighet den samme, og det er sannsynlig at det vil gjelde få familier.

Hvis det andre opptaket skal foregå i februar, vil det bety at søknadsfristen for andre opptak bør være i desember eller januar. Det betyr at det er mulig å fange opp flere familier som flytter til Tønsberg, enn om søknadsfristen er 1. august.

Rådmannens vurderinger 5b)

Rådmannen gir sin tilslutning til alternativ 5b hvor barn som fyller ett år i september eller oktober etter søknad får rett til barnehageplass innen utgangen av oktober det året barnet fyller ett år. Dette betyr at kommunen må ha to opptak i året, ett i august og ett i oktober. Ventetiden for å få barnehageplass blir kortere for barna som fyller ett år i september eller oktober, og for barn over ett år som nylig har flyttet til kommunen, enn om andre opptak hadde vært i februar. Alternativ 5b er sånn sett mer brukervennlig og forutsigbart for foreldre, og administrativt mer ryddig med hensyn til opptaksrutinene. Barna som fyller ett år i september og oktober vil slippe å vente helt til februar for å få plass. Med tanke på å unngå ledig kapasitet er det også en fordel med opptak i oktober. Opptak i februar vil medføre at overkapasiteten i barnehagen blir stående ubrukt over lengre tid, noe som virker lite hensiktsmessig.

Rådmannen foreslår at andre opptak legges til 1. august. Det vil bety at opptaket fanger opp mange av de familiene som flytter til kommunen. Neste tilvenningsperiode for barn med rett blir i oktober. Tilvenningsperioden totalt avsluttes på høsten, barnegruppene etableres raskere enn om opptaket er året etter (februar). Det er til fordel for barna fordi det tilsier større ro og forutsigbarhet resten av året. Opptak i februar med tilvenning av mange små barn midt i barnehageåret, vil bety to separate tilvenningsperioder og forårsake mer uro for barna. De fleste av disse barna vil være små, det vil si ettåringer, og ro og stabilitet er viktig for dem. Den roen og stabiliteten vil være etablert tidligere ved opptak i oktober.

For kommunen betyr det at den ledige kapasiteten på areal og bemanning i barnehagene ikke nødvendigvis vil vare så lenge som hvis neste opptak skulle foregå i februar. En ulempe kan være at foreldre som flytter til Tønsberg og ikke har fått søkt innen fristen 1. august, vil måtte vente noe lenger på barnehageplass.

Rådmannens vurderinger 5c)

I begge alternativene legges det opp til at kommunen selv fastsetter dato for søknadsfrist. Rådmannen er av den oppfatning at kommunene selv må bestemme dette, fordi kommunen da kan tilrettelegge for en best mulig avvikling av opptaket ut fra de rutiner som er mest hensiktsmessig.

Alternative løsninger:**Økonomiske konsekvenser:**

Forrige regjering satte av 241 millioner kroner til kommunene til en utvidelse av retten til barnehageplass. Kostnadene ved de to alternativene vil være de samme, fordi det er tatt høyde for at en del av plassene for å utvide retten allerede er etablert, og dermed allerede finansiert av staten.

Helse- og miljøkonsekvenser:**Konsekvenser for barn og unge:****Videre behandling:**

Saken avsluttes i UBU.

Tønsberg, 15.11.13

Pål Thalmann
kommunaldirektør

Erik Relander Tømte
virksomhetsleder